# tíðinda sosialurin blaðið

7,-

Nr. 225 ★ mikudagur 25. november 1992


## Oljuserfrøðingur:

# Setið hol á nú!

Svenski jarð- og oljuserfrøðingurin Stefan Hultberg

– Stór oljufeløg bara bíða eftir, at landsstýrið skal seta skjøtil á og greitt boða frá, hvat tað ætlar í oljuspurninginum, sigur svenski jarð- og oljuserfrøðingurin Stefan Hultberg í samrøðu inni í blaðnum. – Loyvið sum skjótast útlendskum fyritøkum at gera seismiskar kanningar, og latið tær sjálvar gjalda tær. Ráðiligt er við nýggjari boring í Lopra eisini, men hana mugu tit sjálvir gjalda

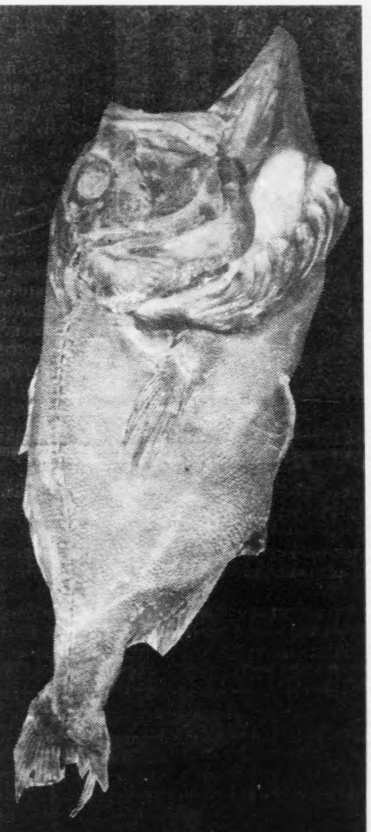

# Framtíðin er á botni

Lesið á síðu 3

*Tey stóru oljufeløgini bara bíða:*

# Landsstýrið eigur at seta hol á nú!

*-Útlendsk oljufeløg eru áhugað at bora eftir olju við Føroyar. Men tey bíða eftir, at føroysku myndugleikarnir skulu seta skjøtil á við greitt at siga, hvat føroyingar ætla og vilja.*

*Svenski jarð- og oljuserfrøðingurin Stefan Hultberg, sum í dag starvast hjá Danmarks Geologiske Undersøgelser, hevur júst verið hjá løgmanni og greitt honum frá støðuni.*

*Hann sigur við Sosialin, at tað serliga er økið rundan um miðlinjuna millum Føroyar og Hetland, sum er áhugavert fyri útlendsk oljufeløg. Hvør metur aftur og fram í Føroyar-Hetlandsrennuni kann merkja, at ein oljukelda er á hesi ella á hinari síðuni. Tí er tað hetta økið, sum oljufeløgini vísa størstan áhuga.*

*Stefan Hultberg: -Einki átti at verið til hindurs fyri, at føroyingar góvu útlendskum felag at gera seismiskar kanningar innan bert fáar mánaðir. Mynd kalma*

Herfyri vóru tveir sera áhugaverdir fyrilestrar hildnir í Nóatúni um føroysku undirgrundina og møguleikarnar at finna olju. Tað vóru teir báðir jarðfrøðingarnar, Martin Heinesen og Stefan Hultberg, sum greiddu eini stórari mannfjøld frá hesum annars nógv umrødda máli í løtuni.

Eisini Sosialurin var til fyrilestrarnar og aftaná tosaðu við við svian Stefan Hultberg um eitt nú møguleikarnar at finna olju við Føroyar.

## Drúgvar royndir

Stefan Hultberg hevur drúgvar royndir á oljuøkinum. Hann er útbúgvin jarðfrøðingur í Stokhólmi, hevur nomið sær m serkunnleika í USA. Hann hevur arbeitt innan oljuvinnu kring allan heimin og hevur hesi seinastu árini starvast á høvuðsskrivstovuni hjá BP í London. Hann hevur serstakliga tikið sær av økinum millum Føroyar og Hetland og í meira enn eitt hálvt ár hevur hann arbeitt á boripallum og beinleiðis í offshore-vinnuni í hesum øki.

Í dag er hann arbeiðir hann hjá DGU í Keypmannhavn, har hann serstakliga tekur sær av spurningum í sambandi við leitan eftir olju og gassi. Hann hevur tí eisini Føroyar um arbeiðsøki og var hann í arbeiðsørindum í Føroyum herfyri og nýtti so eisini høvi til at halda fyrilestur.

## Áhugavert øki

Stefan Hultberg sigur, at økið millum Hetland og Føroyar er sera áhugavert, tá hugsað verður um olju og gass. Kanningarnar bretsku megin Føroyar-Hetlandsrennuna hava jú prógvað, at her er olja og gass og serstakliga áhugavert er stóra Clairøkið vestan og norðan fyri Hetland. Her er talan um eina risastóra oljukeldu, sum einsamøll goymir ein triðing av allari tí olju, sum finst í øllum Norðsjónum.

## Clair

-Clairøkið er unikt og tað fer helst at fáa stóran týdning fyri framtíðar oljuvinnuna í øllum hesum økinum sigur Stefan Hultberg. Men tað áhugaverda við hesi kelduni er, skulu vit sammeta við framtíðar oljuvinnu við Føroyar, at tað nústaðni í 1992 er fingin greiða á, at henda keldan er lønandi. Fyrstu ferð farið varð at borað her var í 1977, so tað er greitt, at ætla føroyingar at fáa nakað burtur úr møguligari olju í undirgrundini, so verður tað hvørki í ár ella um nøkur fá ár. Helst fara at ganga 10, ja kanska 20 ár, áðrenn ein kann fara undir veruliga lønandi framleiðslu taka vit bara eitt oljuøki sum Clair til sammetingar sigur svenski serfrøðingurin.

## Størsta oljuøkið í Europa stutt frá føroyska markinum

Men lat okkum venda aftur til sjálvt Clairøkið, sum Stefan Hultberg er so bergtikin av. Hetta "lítla" avmarkaða oljuøkið er helst størsta einstaka oljukeldan í Europa. Hildið verður, at bara henda eina goymslan er uppá 5 mia. tunnur. Allar goymslurnar í Norðsjónum tilsasans eru mettar til 15 mia.

Ber so til at gera sær nakrar vónir um at finna olju við Føroyar út frá úrslitunum vestan og norðan fyri Hetland!

Stefan Hultberg vísir á, at tað altavgerandi er, hvussu niðaru løgini síggja út og um sediment eru tilstaðar í undirgrundini. Hesi eru nevniliga fortreytin fyri at finna olju og gass. Tað hevur so víst seg, at hesar fortreytir eru fleiri staðni á bretska øknum, og spurningurin er so, um hesi løgini halda fram føroysku megin.

## Basaltið størsta forðing

Her hevur og er basaltið høvuðsmeinbogin. Tað vísir seg, at ein stórur partur av føroysku undirgrundini er basalt, spurningurin er so bara, hvussu langt niður hetta basaltið gongur og hvat er undir basaltinum. Meinbogin við basaltinum er tann, at tað er so torført fyri ikki at siga ómøguligt at gera seismiskar kanningar, har basalt er í undirgrundini. Basaltið virkur nevniliga sum eitt slag av akustiskum filturi, sum tekur burtur tær bylgjurnar, sum vísindamenninir skulu brúka til tess at vita, hvat er í undirgrundini.

Júst henda sannroynd er ein av høvuðsorsøkunum til, at vit framvegis ikki vita, hvat er í føroysku undirgrundini.

Tað vit tó í løtuni vita er eitt nú út frá Lopraboringini og teimum seimisku kanningunum, sum vórðu gjørdar har, er, at okkurt er undir basaltinum. Tekin hava so verið um gass og ella olju í sjálvum Loprahólinum, og tað kundi bent á, at sediment við kolbrintum eru undir basaltinum. Hitt vit vita er, at olja og gass finst í løgunum nærhendis bretska markið.

Stefan Hultberg heldur sjálvur, at tað kundi verið áhugavert at gjørt seismiskar kanningar í føroyska økinum og her hugsar hann serliga um økið við Føroyar-Hetlandsrennuna, tí har eru basaltfláirnar ikki so tjúkkar. Hann heldur eisini, at tað kundi verið áhugavert at endurtikið boringina í Lopra fyri at fáa at vita, hvat er undir basaltinum.

## Lopra 2

Tá borað varð í Lopra fyri nøkrum árum síðani fekk ein ikki tað burtur úr, sum ein hevði vónað, nevniliga at koma niður gjøgnum basaltið. Hóast boraðir vórðu meira enn 2000 metrar, so vóru kortini eini 300 metrar eftir til næsta lagið, sum vit so ikki vita, hvat er. Seismiskar kanningar, sum vórðu gjørdar í Loprahólinum, hava víst, at hevði boringin kunnað hildið fram nakað aftrat, so høvdu vit helst rokkið á mál tvs. heilt ítøkiliga fingið at vita, hvat er undir basaltinum.

Og tað er hetta sum Stefan Hultberg heldur vit kunnu fáa at vita, um vit nú fara undir eina nýggja boring, eitt sokallað Lopra 2.

Ein slík verkætlan er sjálvandi dýr, men fer neyvan at kosta meira enn einar 25 mill. kr. Spurningurin er so hvør skal fíggja hana. Stefan Hultberg heldur ikki, at oljufeløg eru hugað fyri tí, og hetta má tí vera ein uppgáva hjá føroysku myndugleikunum. Men henda boringin kostar lítið sammet við boring til havs, sum kann koma uppá 150 mill. kr. ella meira.

## Seismiskar kanningar

Útlendsku feløgini eru meira sinnað at sleppa at gera seismiskar kanningar úti í Hetlandsrennuni og har nærhendis og somuleiðis at bora har.

Hetta er so ein spurningur, sum Føroya Landsstýrið skjótt eigur at viðgera heldur Hultberg. Hann heldur fyri, at føroyingar nú eiga at gera sær

greitt, hvat vit vilja.Føroyingar mugu til at definera eina greiða strategi, hvussu spurningurin um møguliga olja og gass í hesum økinum skal viðgerast.

-Eg havi samband við fleiri stór oljufeløg, sum fegin vilja sleppa í gongd í Føroyum, men tey bíða eftir útspæli frá føroysku myndugleikunum. Fyrr enn hetta útspæl kemur fer eingin at gera fløgur her í økinum.

Stefan Hultberg heldur, at tað hevði verið skilagott, um landsstýrið nú beinanvegin setti út í kortið ein politik á økinum, soleiðis at útlendsku oljufeløgini fingu greitt at vita, hvat føroyingar vilja og ætla.

-Við hesum sigi eg ikki, at tit skulu kasta tykkum fyri føturnar á útlendsku oljufeløgunum. Tvørturímóti eiga tit at byggja upp eina umsiting á hesum øki, sum ger tykkum førar fyri at taka tær røttu avgerðirnar. Hetta er tað mest umráðandi, men eg haldi, at tað hevur týdning at tit nú "vísa andlit" og siga, hvat tit vilja. Við hesum sipar hann so eisini til eitt uppbýti av økinum í sokallaðar blokkar, har ymisk oljufeløg fáa lisens at arbeiða.

## Fara í gongd skjótt

Stefan Hultberg heldur, at tað nýtist ikki tað stóra forarbeiði, nú áðrenn loyvi verður latin einum ella tveimum útlendskum feløgum at gera miðvísar seismiskar kanningar, sum er tað fyrsta, ið má gerast.

-Hetta kundu tit klárað innan fyri nakrar fáar mánaðir heldur hann. Og hvat viðvíkur slíkum kanningum, so er hetta nakað, sum feløgini sjálvi gjalda. Hetta fer tí ikki at kosta føroyska samfelagnum nakað. Hann heldur ikki, at slíkar avtalar koma at skaða nakað fyri føroyingar, tí tað eru ikki bindandi fyri víðari kanningarnar eitt nú at bora eftir olju.

Tvørturímóti er her møguleiki fyri, at nakað av arbeiði verður í Føroyum og at hetta fer at seta ymiskt virksemi í gongd, sum kann gagna føroyska búskapinum so ella so.

Tá hesar seismisku kanningarnar eru lidnar, um eitt ella tvey ár, so kunnu tey stóru oljufeløgini sleppa framat og tá fara so aftur at ganga fleiri ár, til ein við vissu kann siga nakað um, antin ein oljuvinna við Føroyar verður ein lønandi vinna ella ikki.

## Hetlandsrennan rmest áhugaverd

Sum støðan er í løtuni, so er tað serstakliga økið báðumegin miðlinjuna, tvs. økið báðumegin Føroyar-Hetlandsrennuna, sum er tað mest áhugaverda. Tað er í hesum økinum, at fleiri altjóða oljufeløg hava rakt við olju eitt nú amerikanska felagið "Amereda Hess" og bretska "BP". Hesi hava funnið olju heilt nær tí føroyska markinum.

Stefan Hultberg sigur, at skulu føroyingar gera sær vónir um at finna olju, so er tað í hesum økinum, at vit eiga at leita. Her eru basaltfláirnar ikki so tjúkkar. Og her vita vit longu, at oljuberandi løg eru bretsku megin. So ein kann ímynda sær, at tey halda fram føroysku megin. Men enn eru hetta bara gitingar .

Samanumtikið er talan sostatt um tvey sløg av kanningum. Eitt er at gera eina nýggja Lopraboring fyri at vita, hvat er undir kilometra tjúkku basaltfláunum, hitt er at fara undir fyrst seismiskar kanningar og seinni boring føroysku megin miðlinjuna millum Føroyar og Hetland.

Stefan Hultberg sigur at enda, at tað er av stórum týdningi, skulu oljufeløgini vísa økinum áhuga, at føroyingar og bretar gera av, nær samráðingarnar um markið ætlandi skulu vera lidnar. Hetta er nakað, sum oljufeløgini leggja stóran dent á. Tey fara neyvan út í stórar fløgur og samstarv við føroyskar myndugleikar, uttan at hesin spurningurin meira ella minni er avgreiddur.

## Ráðgeva landsstýri

Nú um dagarnar varð Stefan Hultberg úti í Tinganesi og fundaðist við løgmann. Har gav hann løgmanni góð ráð eitt nú at seta skjótt á nú, áðrenn oljufeløgini heilt missa tolið og fara at venda eyguni móti heilt øðrum møguligum oljuøkjum.

Við lágu prísunum á olju er tað eisini avmarkað, hvussu stórar fløgur oljufeløgini vilja gera, og er ov nógv óvissa knýtt at Føroyaøkinum, so fara oljufeløgini heldur at vísa økjum sum Eysturevropa ans. Hetta er longu støðan, men tann sannroynd, at fleiri stór oljufeløg júst í hesi løtu leita og hava funnið olju og gass so nær føroyska markinum ger, at hetta økið enn hevur ávísan áhuga. Við yvirtøkuni av undirgrundini er tað nú landsstýrið einsamalt, sum eigur útspælið sigur Stefan Hultberg.

jan

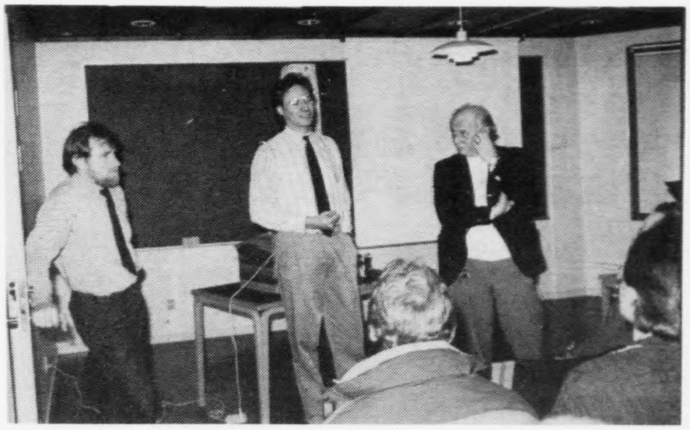

*Frá fyrilestrinum í Nóatúni. Martin Heinesen og Stefan Hultberg greiða frá. Orðstýrari er Arne Nørrevang. Mynd jan*

HØVUÐSVINNINGUR:
**Olympus µ (mju:)-1 fototól**

Tann lítla kempan (63x117 mm), sum kann alt – eisini taka myndir/A4 stødd so nær sum 35 cm, frá

**SMS FOTO & VIDEO**
Tlf. 19820 · Postsmoga 1058 · FR-110 Tórshavn

HØVUÐSVINNINGUR:
**Piano 1. elektronisk skrivimaskina**

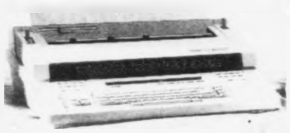

v/ øllum hugsandi snildum

frá

Partafelagið
**Petersen & Guttesen**
Støðgøta 11 Box 1078 FR-110
Tlf 11115/15999 Telefax 17115

**PowerWay D4**
**15w - 40**
**Framúr premium motorolja til dieselmotorar, -eisini turboløddar**

**Serment dygd til turbo diesel og aðrar dieselmotorar.**
Ein universel motorolja, ið lýkur øll krøv frá dieselmotorframleiðarum og meira afturat.
Sera væl egnað til allar dieselmotorar, nýggjar sum gamlar, -og so minkar tú um brennievnisnýtsluna

Spesifikatiónir:
SAE 15W-40 — API Service: CE-SF
CCMC PD2, D4 og G4 — MIL-L-2104D, MIL-L-46152B
VW 505 00

Fæst í 1, 4 og 10 litra dunkum
Eisini eru 55 og 205 litra trumlur á goymslu

STATOIL
*Vit hava orku til alt*